

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/219/2016
Identifikačné číslo spisu: 7714210506
Dátum vydania rozhodnutia: 15.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górász
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7714210506.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v sporovej veci žalobkyne C., bývajúcej v J., zastúpenej Mgr. Róbertom Kučerom, advokátom so sídlom v Žiline, Veľká Okružná 39, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o splnenie povinnosti zaplatiť 16 500 €, ktorá sporová vec sa viedla na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7 C 118/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. februára 2016 sp. zn. 5 Co 134/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce rozsudkom z 28. novembra 2014 sp. zn. 7 C 118/2014-86 zamietol „nárok“ žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy, právo na ktorú náhradu žalobkyňa vyvodzovala z povinného poistenia zodpovednosti poistených E. a C. (proti ktorým žalobkyňa vzala žalobu účinne späť) žalovaným poisťiteľom za ujmu, ktorú utrpela v súvislosti so smrťou svojho manžela pri dopravnej nehode X. S. XXXX. Rozhodol tak majúc za to, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa uplatňuje nemožno vyvodiť z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Krajský súd v Košiciach, rozhodujúci o odvolaní žalobkyne, rozsudkom z 25. februára 2016 sp. zn. 5 Co 134/2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, v rámci ktorých argumentoval, že nie sú tu dôvody na zmenu napadnutého rozhodnutia ani v svetle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12 (Haasová).

3. Proti rozsudku podala žalobkyňa 26. mája 2016 dovolanie, prípustnosť a dôvodnosť ktorého

vyvodzuje z ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) tvrdiac, že napadnuté rozhodnutie je „arbitrárne, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, čím došlo k odňatiu možnosti žalobkyne konať pred súdom“. Napadnuté rozhodnutie „extrémne vybočuje“ z doterajšej rozhodovacej praxe slovenských súdov, jeho právne závery sú „v extrémnom nesúlade“ s jeho skutkovými zisteniami a narušuje tak princíp právnej istoty. V ňom obsiahnuté závery sú „v bezprostrednom protiklade“ s premisami obsiahnutými v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/12. Tiež zdôraznila, že nebola upovedomená o verejnom vyhlásení napadnutého rozsudku.

4. Žalovaná navrhla dovolanie žalobkyne odmietnuť ako neprípustné, prípadne zamietnuť ako nedôvodné. Okrem iného tvrdí, že žalobkyňa neopodstatnene tvrdí, že napadnutý rozsudok extrémne vybočuje z doterajšej rozhodovacej praxe súdov. Práve naopak, je súladný s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (jeho rozhodnutia 4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012).

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne, ktoré bolo podané na pošte 26. mája 2016 prípustnosť ktorého sa teda má posúdiť ešte podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, treba odmietnuť. Na odôvodnenie tohto svojho záveru dovolací súd stručne (451 ods. 3 C.s.p.) uvádza nasledovné:

7. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

8. Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažným procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

9. Dovolaním žalobkyne je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a nejde o rozsudok, ktorý by mal znaky uvedené v ustanoveniach § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. Jej dovolanie by bolo preto prípustné len vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Takú vadu konania ale odvolací súd nezistil.

10. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne (založené na svojvôli súdu, neopierajúce sa o zákon, založené na ľubovôli súdu), nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu už dávnejšie (viď R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

11. Naostatok na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Uplatnenie tohto stanoviska, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na

daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V preskúmvanej veci sa odvolací súd zaoberal dôvodmi, z ktorých mal za to, že povinnosť žalovaného poistiteľa plniť žalobkyni nevznikla vznikom povinnosti pôvodných žalovaných plniť (str. 6-7 jeho rozsudku). Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Žalobkyňa teda nedôvodne argumentuje, že konanie odvolacieho súdu má z ňou uvádzaného dôvodu vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Napokon treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd nerozhodol a neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne. Správnosť či nesprávnosť jeho záverov je otázkou právneho posúdenia veci, prieskum čoho dovolaciemu súdu v danej veci neprislúcha (k tomu pozri nižšie bod 12).

12. Posúdenie, či žalobkyňou uplatnené právo možno vyvodíť z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je posúdením právnym. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania nebolo možné podľa procesného predpisu účinného do 30. júna 2016 považovať nesprávne právne posúdenie veci. K záveru, že nesprávne právne posúdenie nie je vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolací súd dospel už dávnejšie vo viacerých rozhodnutiach - viď najmä R 54/2012, ako aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo/170/2014.

13. Podľa dovolacieho súdu v preskúmvanej veci nejde ani o prípad nenáležitého (podľa žalobkyne „extrémneho“) vybočenia z ustálenej súdnej praxe slovenských súdov. Práve naopak, rozhodnutie odvolacieho súdu je plne súladné s dovtedajšou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorý, na rozdiel od rozhodnutí niektorých krajských súdov uvádzaných žalobkyňou v dovolaní, v uznesení z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009 dospel k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poistovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K obdobným záverom dospel pri svojej rozhodovacej činnosti dovolací súd v uznesení z 31. marca 2016 sp. zn. 3 Cdo 301/2012. V tomto rozhodnutí dovolací súd nezistil dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (SD) C-22/12. Mal za to, že SD v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. SD iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. Z § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktné od seba odlišuje (viď § 13 ods. 2 a § 16 Občianskeho zákonníka na jednej strane a § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka na druhej strane), pričom v uvedenom rozsudku SD nebolo konštatované, že by toto ustanovenie bolo v rozpore s niektorou zo smerníc upravujúcich poistenie zodpovednosti motorových vozidiel. Keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.

14. Nie je možné napokon prisvedčiť dovolacej námietke žalobkyne, že možnosť konať pred súdom jej bola odňatá aj tým, že „nebola upovedomená o verejnom vyhlásení dovolaním napadnutého rozsudku“. Ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, umožňovalo odvolaciemu súdu v prípadoch, na ktoré sa nevzťahoval § 214 ods. 1 O.s.p., rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Aj v prípadoch, v ktorých odvolací súd rozhodoval rozsudkom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, bol povinný oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. O tom, či bol v preskúmvanej veci zachovaný procesný postup odvolacieho súdu, ktorý je upravený v § 156 ods. 3 O.s.p., môže dovolací súd usudzovať len z obsahu spisu. Na č. l. 99 p. v. je písomný pokyn predsedu senátu odvolacieho súdu z 15. februára 2016 určený súdnej kancelárii, aby odpísala vyššie uvedené oznámenie, že preskúmvanej právnej veci, v ktorej sa rozhodne bez nariadenia pojednávania, bude rozsudok verejne vyhlásený XX. februára 2016 o X,XX hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 215/II. poschodie a vyvesila toto oznámenie na úradnej tabuli. Podľa poznámky kancelárie bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku odpísané a vypravené XX. februára 2016. Na oznámení o verejnom vyhlásení rozsudkom (okrem preskúmvanej veci ešte v ďalších 8 veciach) založenej v spise na č. l. 100 je uvedené, že bolo vyvesené na úradnej tabuli XX. februára 2016 o XX.00 hod. a zvesené bolo XX. februára 2016 o X.00 hod. Takýto postup odvolacieho súdu, zistený zo spisu súdu prvej inštancie, plne zodpovedá ustanoveniu § 214 ods. 3 O.s.p. Zo spisu nevyplýva, že by žalobkyňa požiadala o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami (§ 45 ods. 4 O.s.p.).

15. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie v dovolaní o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.